

Addendum Februari 2026

Aanvulling op Servicedocument Transitiecommunicatie

Februari 2026

Pensioenfederatie

De Pensioenfederatie is de overkoepelende belangenbehartiger van bijna alle Nederlandse pensioenfondsen. Zij vertegenwoordigt namens ongeveer 141 pensioenfondsen de belangen van:

- 6,76 miljoen deelnemers
- 4,0 miljoen gepensioneerden
- 8,6 miljoen gewezen deelnemers.

Het overgrote deel van alle werkenden is aangesloten bij een collectief pensioenfonds. De pensioenfondsen van de Pensioenfederatie beheren samen circa 1.700 miljard euro.

(Cijfers per 31-12-2024)

Contactinformatie

Prinses Margrietplantsoen 90
2595 BR Den Haag
Postbus 93158
2509 AD Den Haag

T + 31 (0)70 76 20 220
info@pensioenfederatie.nl
www.pensioenfederatie.nl

© Overname van tekst(delen)
uit deze uitgave is mogelijk
na toestemming van de
Pensioenfederatie.

Aan de inhoud van deze
uitgave kunnen geen rechten
worden ontleend.

Den Haag, Februari 2026

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Stel gerust vragen	4
1.2 Algemeen	4
1.3 Wees duidelijk over (de status van) de transitiedatum	4
2. Inhoud Laag 1	5
2.1 Gelaagdheid is niet verplicht.	5
2.2 Denk voor de belangrijkste elementen aan:	5
3. Laagste en hoogste bedrag in de URM scenario's	6
4. Pensioen 10 jaar na ingang. Alleen verplicht voor de nieuwe pensioenregeling <i>(aangepast januari 2026)</i>	7
5. Praktische tip	8
6. Dossier transitie / Persoonlijk dossier <i>(toegevoegd juli 2025)</i>	8
7. Duiding variabel pensioen <i>(toegevoegd februari 2026)</i>	9

1. Inleiding

De Pensioenfederatie en de AFM hebben regelmatig overleg om vraagstukken te bespreken. In geval van aanvullende duiding, die relevant kan zijn voor de gehele sector, publiceert de Pensioenfederatie deze in de vorm van een addendum.

1.1 Stel gerust vragen

Heeft u een vraag over het transitieoverzicht of een wettelijke verplichting met betrekking tot het transitieoverzicht? Stel deze gerust aan de Pensioenfederatie door een e-mail te sturen naar implementatiewtp@pensioenfederatie.nl.

1.2 Algemeen

De AFM let bij de beoordeling van transitieoverzichten op het geheel en werkt als het om de open normen gaat niet met een lijst met elementen die 1-op-1 leiden tot het oordeel 'fout' of 'goed'. Het gaat om de optelsom van elementen, de samenhang, de onderbouwing, de mate waarin de uiting passend is bij de doelgroep en de verwachte impact en de vraag of de kern goed wordt overgebracht.

Drie elementen geven wel direct aanleiding tot een reactie:

Enkel het gebruik van algemene toelichtingen op de verschillen in bedragen (dus teksten die zowel bedoeld zijn voor een hoger als een lager bedrag in de nieuwe pensioenregeling). Dit wordt niet gezien als een persoonlijke toelichting. De AFM onderkent wel dat het in bijzondere gevallen kan voorkomen dat geen tekst getoond kan worden die aansluit bij het hogere of lagere bedrag. Laat in dat geval duidelijk wat de situatie is.

En als de communicatie gelaagd wordt aangeboden:

- Geen partnerpensioen in laag 1
- Geen verwijzing in laag 1 naar laag 2

1.3 Wees duidelijk over (de status van) de transitiedatum

Bij het opstellen van de eerste berekening is de transitiedatum vaak nog niet 100% zeker. Hier kunnen meerdere redenen voor zijn. Denk aan de situatie dat de beschikking van DNB nog niet ontvangen is. Maar ook na het verkrijgen van deze beschikking staat de transitiedatum vaak nog niet vast. In principe heeft een bestuur tot aan de transitiedatum de mogelijkheid om de transitie uit te stellen.

Vermijd zolang de transitiedatum niet 100% vaststaat formuleringen die suggereren dat deze datum vaststaat. Maak duidelijk dat het een voornemen is om op deze datum te starten met de nieuwe pensioenregeling. Dit kan met eenvoudige bewoordingen, zoals 'Het plan is om op [datum] ...'. Of: 'Zoals het er nu naar uitziet, start op [datum] de nieuwe pensioenregeling'. Andere formuleringen zijn uiteraard ook mogelijk. Het is niet verplicht om de reden te noemen voor het feit dat de transitiedatum nog niet vaststaat. Andersom

hoeft het ook niet gemeld te worden als het pensioenfonds al wel de beschikking heeft ontvangen van DNB. Deze informatie kan bijvoorbeeld wel gemeld worden op de website.

2. Inhoud Laag 1

2.1 Gelaagdheid is niet verplicht.

Als een pensioenfonds gelaagd communiceert, moet ook laag 1 (= de eerste laag met inhoudelijke informatie) evenwichtig zijn. De norm 'evenwichtig' houdt niet in dat laag 1 een samenvatting van alle elementen van laag 2 bevat. Zo hoeft in laag 1 niet een samenvatting van de uitleg van de verschillen tussen de bedragen te staan (mag wel).

2.2 Denk voor de belangrijkste elementen aan:

Duiding:

- Kernachtig verwoord de essentie nieuwe pensioenregeling (regeling-/ fondsspecifiek) + verwachte impact voor de ontvanger (bijv. schommelingen in het verwachte pensioen, feit dat pensioen na ingang 'variabel' is).
- Kernachtig verwoord dat de getoonde bedragen niet dé uiteindelijke bedragen zijn, maar dat deze nog kunnen (of gaan) veranderen.

+Bedragen: (voor zover van toepassing voor de doelgroep):

- Verwacht pensioen ('huidig' en 'nieuw') en/of het kapitaal voor pensioen. Bij voorkeur wordt het verwachte pensioen in laag 1 getoond als reëel bedrag. Worden nominale bedragen getoond en is de huidige/oude pensioenregeling een uitkeringsovereenkomst? Dan is het belangrijk aandacht te hebben voor de andere methode voor het berekenen van het bedrag. Bij voorkeur wordt het verwachte pensioen in laag 1 getoond als reëel bedrag. Worden nominale bedragen getoond en is de huidige/oude pensioenregeling een uitkeringsovereenkomst? Dan is het belangrijk aandacht te hebben voor de andere methode voor het berekenen van het bedrag.
- Partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum ('huidig' en 'nieuw').

+Oproep tot gedrag:

- Oproep het pensioen te blijven volgen (om te zien hoe het verwachte pensioen zich ontwikkelt (werken aan realistische verwachtingen). Noem bij de tweede berekening eventueel expliciet dat het mogelijk is om een actuele inschatting van het pensioen te zien en geef hoe een ontvanger dit kan doen (bijvoorbeeld door

in te loggen op de MijnOmgeving). Naarmate het moment dat de tweede berekening later in de tijd ligt (langere periode tussen de transitie en het verstrekken van de tweede berekening), is deze oproep van groter belang. Het overzicht toont in dat geval vooral de 'administratieve overgang' en minder een actuele stand van zaken.

- Oproep om de volledige berekening (met de toelichting) te bekijken

Afhankelijk van de doelgroep, de context en de situatie bij het pensioenfonds kan een bestuur andere afwegingen maken bij de opzet van laag 1. Leg deze afwegingen goed vast en onderbouw waarom de opzet passend is bij de doelgroep.

Zorg ervoor dat duidelijk is dat laag 1 een samenvatting is en niet het complete (of enige) document. Noem de volledige berekening daarom geen 'bijlage', maar bijvoorbeeld 'de volledige berekening'.

3. Laagste en hoogste bedrag in de URM scenario's

Bij de navigatiemetafoor kan aangegeven worden dat 'de kans groot is dat het uiteindelijke pensioen tussen het laagste en hoogste bedrag uitkomt'. Zo wordt met een positieve formulering aangegeven dat het pensioen ook lager kan uitvallen dan het laagste bedrag in de URM berekening. Het is niet nodig om te waarschuwen dat het pensioen lager dan het laagste bedrag kan uitvallen (ook niet als het pessimistische scenario hoger uitvalt in de nieuwe pensioenregeling). De zin volstaat overigens niet als uitleg van het verschil tussen 'oud' en 'nieuw'.

Werk aan realistische verwachtingen t.a.v. het hoogste bedrag. Is het bedrag in het optimistische scenario veel hoger dan het middelste (verwachte) bedrag? Maak dan duidelijk dat de kans klein is dat iemand dit bedrag daadwerkelijk krijgt. Het servicedocument Transitiecommunicatie bevat een voorbeeldtekst.

De AFM steunt de gedachte dat inzicht ontstaat met actief gedrag. Daarom is de oproep om het verwachte pensioen te blijven volgen opgenomen in de aanbevolen onderdelen.

4. Pensioen 10 jaar na ingang alleen verplicht voor de nieuwe pensioenregeling

Tot dusverre was de gedachte dat de URM bedragen die de ontwikkeling van het pensioen na ingang laten zien zowel voor de 'oude' als de 'nieuwe' pensioenregeling getoond moeten worden. De verplichting deze bedragen te tonen geldt alleen voor de nieuwe pensioenregeling. De bedragen mogen uiteraard ook voor de oude pensioenregeling getoond worden.

Deze bedragen moeten getoond worden aan actieve deelnemers, gewezen deelnemers en gewezen partners met een geconverteerd pensioen dat nog niet is ingegaan. De laatste groep heeft dezelfde status als een gewezen deelnemer.

Het advies is het verwachte reële pensioen op de reglementaire pensioenleeftijd onder de navigatiemetafoor te tonen en een korte tekst toe te voegen, die het verwachte bedrag bovenaan duidt. Dit kan bijvoorbeeld met volgende tekst (als de verwachting is dat de pensioenen nominaal gaan stijgen):

- Dit is een inschatting van de mate waarin uw pensioen koopkrachtig blijft in de [nieuwe (1e berekening)] [huidige (2e berekening)] pensioenregeling.

[Conditie: verwacht pensioen na 10 jaar is hoger dan verwacht op richtleeftijd]

In de [huidige][nieuwe] pensioenregeling stijgt uw pensioen naar verwachting harder dan de prijzen. De koopkracht van uw pensioen neemt naar verwachting toe. Daarom is het bovenste bedrag hoger.

[Conditie: verwacht na 10 jaar is lager dan verwacht op richtleeftijd]

In de <nieuwe> (duiding in 1e berekening) <huidige> (duiding in 2e berekening) pensioenregeling stijgt uw pensioen naar verwachting minder hard dan de prijzen. De koopkracht van uw pensioen neemt naar verwachting af. Daarom is het bovenste bedrag lager.

Bij de bedragen die bij de nieuwe pensioenregeling horen, kan een extra toelichting geplaatst worden:

- In welke mate uw pensioen daadwerkelijk de stijging van de prijzen gaat volgen, hangt af van het resultaat op de beleggingen, de ontwikkeling van de rente en de stijging van de prijzen als u eenmaal met pensioen bent. Zit het erg tegen, dan kan uw pensioen ook in een of meerdere jaren omlaaggaan.

Het is toegestaan de navigatiemetafoor met bedragen 10 jaar na de rekendatum ook te tonen aan gepensioneerden of alle pensioengerechtigden. In dat geval kan de laatste alinea als volgt zijn:

- De hoogte van uw pensioen wordt elk jaar aangepast. In welke mate uw pensioen de stijging van de prijzen gaat volgen, hangt af van het resultaat op de beleggingen, de ontwikkeling van de rente en de stijging van de prijzen. [Zit het erg tegen, dan kan uw pensioen ook in een of meerdere jaren omlaaggaan.] Toon de laatste zin als er een kans is dat de pensioenen omlaaggaan en laat deze zin aansluiten bij de verwachtingen voor de komende 10 jaar.

5. Praktische tip

Nummer de pagina's in de eerste en tweede berekening. Uit de eerste ervaringen blijkt dat sommige mensen het digitale document printen. Het is dan handig als de volgorde van de pagina's duidelijk is.

6. Dossier transitie / Persoonlijk dossier

De AFM wijst op het belang van vindbaarheid van informatie over de transitie ná het afronden van de transitie. Generieke informatie, zoals een nieuwsbericht of een webtekst, hoeft niet in een persoonlijk dossier in de Mijnomgeving gezet te worden (maar dit mag uiteraard wel).

Een praktische aanpak voor het beschikbaar (blijven) stellen van generieke informatie is bijvoorbeeld een speciale map in 'Downloads' op de website. Of één pdf, met een inhoudsopgave en hyperlinks naar de verschillende onderdelen. De informatie blijft nadat de transitie is afgerond online staan, net als de jaarverslagen. Denk voor de informatie die beschikbaar blijft aan het transitieplan, het implementatieplan, webteksten, brochures, nieuwsberichten, etc.

7. Duiding 'variabel pensioen'

Eén van de kenmerken van de uitkering in de nieuwe pensioenregeling, is dat de uitkering 'variabel' is. Zowel in het servicedocument, als in het UPO en het TUPO (transitie UPO) staan voorbeeldteksten voor een duiding van het variabele pensioen.

Een aantal aandachtspunten bij deze duiding:

- Zorg ervoor dat de formulering niet de suggestie wekt dat een verhoging of verlaging een besluit is van het bestuur van het pensioenfonds.
- Zorg ervoor dat de formulering recht doet aan de verwachtingen met betrekking tot de uitkering. Vermijd formuleringen die de indruk wekken dat de kans op een verhoging even groot is als de kans op een verlaging als dat niet zo is. Een evenwichtige uitleg bevat kan een zin bevatten die aangeeft dat het pensioen elk jaar wordt aangepast + een zin met een verwachting voor de komende periode. Geef duidelijk aan dat het om een verwachting gaat die geldt op het moment van opstellen van het document.
- Mogelijk gaat een kleine kans op verlagen hand in hand met het vooruitzicht dat de pensioenen de stijging van de prijzen niet of niet altijd bij gaan houden. Of andersom: Er wordt zó belegt dat de kans groot is dat de pensioenen de stijging van de prijzen kunnen volgen. Maar daardoor is er ook een grote kans dat de pensioenen in een jaar omlaaggaan. Een boodschap die deze samenhang laat zien, draagt bij aan realistische verwachtingen. Het is zinvol deze nuancerings te verwerken in de communicatie. Op welke plek en met welke bewoordingen is aan het pensioenfonds.